

AM-5666

Seat No. _____

M. Com. (Part - I) Examination**March / April - 2016****1.5 : Accounting For Manage. Decision**
(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.
(૨) સ્પષ્ટ અને મુદ્દાસર ગણતરી દર્શાવવી જરૂરી છે.

૧ પ્રેમ લિ.ના તા. ૩૧-માર્ચ ૨૦૧૪ અને ૨૦૧૫નાં પાકા સરવૈયા
નીચે મુજબ છે :

૨૦

જવાબદારીઓ	૨૦૧૩-૧૪	૨૦૧૪-૧૫	મિલકતો	૨૦૧૩-૧૪	૨૦૧૪-૧૫
ઈક્વિટી શેરમૂડી	૧૨,૦૦,૦૦૦	૧૮,૦૦,૦૦૦	જમીન-મકાન	૬,૫૦,૦૦૦	૧૩,૦૦,૦૦૦
શેર પ્રીમિયમ	૭૦,૦૦૦	૧,૧૫,૦૦૦	યંત્રો	૮,૦૦,૦૦૦	૮,૬૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૩,૦૦,૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦	પેટન્ટ	૧,૦૦,૦૦૦	૮૫,૦૦૦
ન.નુ. ખાતું	૧,૬૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦	ફર્નિચર	૧,૭૫,૦૦૦	૧,૬૦,૦૦૦
૮% ના ડિબેન્ડર્સ	૩,૫૦,૦૦૦	૫,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૨,૮૦,૦૦૦	૨,૧૦,૦૦૦
લેણદારો	૨,૦૦,૦૦૦	૨,૮૫,૦૦૦	દેવાદારો	૩,૦૦,૦૦૦	૪,૫૦,૦૦૦
કરવેરાની			રોકડ-બેંક	૧,૨૫,૦૦૦	૧,૦૧,૦૦૦
જોગવાઈ	૧,૬૦,૦૦૦	૧,૩૦,૦૦૦	ડિબેન્ડર્સ વટાવ	૧૦,૦૦૦	૧૪,૦૦૦
કુલ રૂ.	૨૪,૪૦,૦૦૦	૩૨,૮૦,૦૦૦	કુલ રૂ.	૨૪,૪૦,૦૦૦	૩૨,૮૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા રૂ. ૮૫,૦૦૦ અને ડિવિડન્ડ રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦.
(૨) ડિબેન્ડર્સ ૫% વટાવથી બહાર પાડ્યા હતા.
(૩) વર્ષ દરમિયાન સામાન્ય અનામતમાંથી દર ચાર ઈક્વિટી શેર સામે એક ઈક્વિટી શેર બોનસ તરીકે આપેલ છે.
નવા ઈક્વિટી શેર ૧૫% પ્રીમિયમથી બહાર પાડેલ છે.
(૪) માંડી વાળેલ ઘસારો :
જમીન-મકાન રૂ. ૫૫,૦૦૦, યંત્રો રૂ. ૧,૮૨,૦૦૦
ફર્નિચર રૂ. ૧૫,૦૦૦, પેટન્ટ રૂ. ૧૫,૦૦૦
(૫) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦ના યંત્રો રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦માં વેચ્યા હતા.
ઉપરની વિગતોના આધારે AS-૩ મુજબ રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

AM-5666]

1

[Contd...

૧ અંદાજપત્ર દ્વારા અંકુશ એટલે શું ? અંદાજપત્રીય અંકુશના ફાયદા અને મર્યાદાઓ વર્ણવો. ૨૦

૨ નીચેની વિગતો પરથી સંજય લિ.ના વેચાણને લગતાં વિચલનો શોધો : ૨૦

- (૧) વેચાણ મૂલ્ય વિચલન
(૨) વેચાણ કિંમત વિચલન
(૩) વેચાણ જથ્થા વિચલન
(૪) વેચાણ મિશ્રણ વિચલન
(૫) વેચાણ પેટા-જથ્થા વિચલન.

વસ્તુ	પ્રમાણ			ખરેખર		
	જથ્થો (એકમો)	વેચાણ કિંમત	કુલ રકમ	જથ્થો (એકમો)	વેચાણ કિંમત	કુલ રકમ
X	૫,૦૦૦	૫	૨૫,૦૦૦	૬,૦૦૦	૬	૩૬,૦૦૦
Y	૪,૦૦૦	૬	૨૪,૦૦૦	૫,૦૦૦	૫	૨૫,૦૦૦
Z	૩,૦૦૦	૭	૨૧,૦૦૦	૪,૦૦૦	૮	૩૨,૦૦૦
	૧૨,૦૦૦		૭૦,૦૦૦	૧૫,૦૦૦		૮૩,૦૦૦

અથવા

૨ (અ) અંદાજપત્રીય અંકુશ અને પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત જણાવી પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિના ફાયદાની ચર્ચા કરો. ૧૦

(બ) શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્ર અને પ્રણાલિકાગત અંદાજપત્રનો તફાવત જણાવી, શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્રના ફાયદા વર્ણવો. ૧૦

૩ પ્રિન્સ કંપનીનું અંદાજપત્ર મુજબનું ઉત્પાદન ૧૨,૫૦૦ એકમોનું છે. ૨૦
પણ ખરેખર ઉત્પાદન ૧૩,૦૦૦ એકમોનું થયું છે. જે પૈકી ૧૧,૦૦૦ એકમોનું વેચાણ થયું છે.

એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ. ૧૪૫ નક્કી થઈ છે. પડતર અંગેની વિગતો નીચે મુજબ છે :

એકમદીઠ રૂ.

પ્રત્યક્ષ માલસામાન ૪૮

પ્રત્યક્ષ મજૂરી ૧૮

ચલિત કારખાના ખર્ચા ૭

સ્થિર ખર્ચા : રૂ.
કારખાનાના..... ૨,૧૨,૫૦૦
વહીવટી ૧,૫૦,૬૨૫
વેચાણ-વિતરણના ૨૨,૦૦૦

ખરેખર વેચાણ પર $2\frac{1}{2}\%$ કમિશન આપવાનું છે.

- (૧) સમાવેશી પડતર પદ્ધતિ મુજબ અને
- (૨) સીમાન્ત પડતર પદ્ધતિ મુજબ નફો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- ૩ (અ) પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતર નિર્ધારણનો ખ્યાલ સમજાવી તેના મહત્ત્વની ચર્ચા કરો. ૧૦
- (બ) મૂલ્ય શ્રેણી સાંકળ વિશ્લેષણનો અર્થ સમજાવી મૂલ્ય શ્રેણી સાંકળ વિશ્લેષણ અને મૂલ્ય એન્જિનિયરિંગ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. ૧૦
- ૪ વિશ્વા કંપની લિ. બે પ્રકારના સ્પેરપાર્ટસ A અને Bનું ઉત્પાદન કરે છે તેના રેકૉર્ડ પરથી નીચેની માહિતી મળે છે. ૨૦

વિગત	સ્પેરપાર્ટસ	
	A	B
પ્રત્યક્ષ માલસામાન એકમદીઠ રૂ.	૨૦	૨૫
પ્રત્યક્ષ મજૂરી - કલાક દીઠ ૫૦ પૈસા	૨૦ કલાક	૩૦ કલાક
વેચાણ કિંમત - એકમદીઠ રૂ.	૬૦	૧૦૦
સ્થિર ખર્ચા રૂ. ૧૦,૦૦૦	-	-
ચલિત ખર્ચા (મજૂરીના)	૧૦૦%	૧૦૦%

કંપનીના સંચાલકો અગામી સમયના બજેટ માટે વેચાણ મિશ્રના નીચે મુજબના વિકલ્પો અંગેની શક્યતાઓ વિચારે છે :

- (૧) Aના ૪૫૦ એકમો અને Bના ૩૦૦ એકમો
 - (૨) માત્ર Aના ૮૦૦ એકમો
 - (૩) માત્ર Bના ૬૦૦ એકમો
 - (૪) Aના ૬૦૦ એકમો અને Bના ૨૦૦ એકમો
- તમે કયા પ્રકારના વેચાણ મિશ્રની ભલામણ કરશો ?

અથવા

- ૪ નોંધ લખો : ૨૦
- (૧) ચાવીરૂપ પરિબલો
- (૨) વૈકલ્પિક પડતર
- (૩) સંબંધિત પડતર.
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ચાર) ૨૦
- (૧) તફાવત પડતર વિશ્લેષણ
- (૨) સર્વોચ્ચ અંદાજપત્ર
- (૩) સમતુલ્ય બિંદુ
- (૪) નિષ્ક્રિય સમય વિચલન
- (૫) રોકડ અંદાજપત્રના હેતુઓ
- (૬) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Each question carries equal marks.
(2) Calculation must be required.

- 1 Balance Sheet of Prem Ltd. on 31st March 2014 and 20
2015 are as under :

<i>Liabilities</i>	<i>2013-14 Rs.</i>	<i>2014-15 Rs.</i>	<i>Assets</i>	<i>2013-14 Rs.</i>	<i>2014-15 Rs.</i>
Equity shares	12,00,000	18,00,000	Land & Building	6,50,000	13,00,000
Share Premium	70,000	1,15,000	Machinery	8,00,000	9,60,000
General Reserve	3,00,000	1,50,000	Patent	1,00,000	85,000
P&L Account	1,60,000	3,00,000	Furniture	1,75,000	1,60,000
9% Debentures	3,50,000	5,00,000	Stock	2,80,000	2,10,000
Creditors	2,00,000	2,85,000	Debtors	3,00,000	4,50,000
Provision for taxes	1,60,000	1,30,000	Cash-Bank	1,25,000	1,01,000
			Debenture Discount	10,000	14,000
Total Rs.	24,40,000	32,80,000	Total Rs.	24,40,000	32,80,000

Other Information :

- (1) During the year Rs. 95,000 were paid for tax and
Rs. 1,50,000 for dividend.

- (2) Debenture were issued at 5% discount.
- (3) During the year, company has given bonus share in ratio of one bonus share to holder of four equity shares from general reserve.

New equity shares were issued at 15% premium.

- (4) Depreciation written off :

On Land and Building..... Rs. 55,000

On Machinery Rs. 1,92,000

Furniture Rs. 15,000

Patent Rs. 15,000

- (5) Machinery Rs. 2,50,000 was sold at Rs. 2,00,000 during the year

From above mentioned information prepare cash flow statement as per AS-3.

OR

- 1 Define budgetary control and state advantages and limitation of budgetary control in briefly. **20**
- 2 From the following information of Sanjay Ltd. sales calculate the sales variances on the basis of given data : **20**
- (1) Sales value variance
- (2) Sales price variance
- (3) Sales volume variance
- (4) Sales mix variance
- (5) Sales sub-volume variance.

<i>Product</i>	<i>Standard</i>			<i>Actual</i>		
	<i>Quantity (Unit)</i>	<i>Sales Price (Rs.)</i>	<i>Amount (Rs.)</i>	<i>Quantity (Unit)</i>	<i>Sales Price (Rs.)</i>	<i>Amount Rs.</i>
X	5,000	5	25,000	6,000	6	36,000
Y	4,000	6	24,000	5,000	5	25,000
Z	3,000	7	21,000	4,000	8	32,000
	12,000		70,000	15,000		93,000

OR

- 2 (a) Distinguish between standard costing and budgetary control and discuss the advantages of standard costing. 10
- (b) Differentiate zero based budget and traditional budget and explain the advantages of zero based budget. 10

- 3 Budgeted production of Prince Co. is 12,500 units while actual production is 13,000 units. Out of which 11,000 units were sold. Selling price per unit is Rs. 145. Details regarding cost of product are as follows : 20

Per unit (Rs.)

Direct Material..... 48

Direct Labour 19

Variable factory Exp. 7

Fixed Expenses :

FactoryRs. 2,12,500

AdministrativeRs. 1,50,825

Selling and distributionRs. 22,000

Commission at $2\frac{1}{2}\%$ on actual sale is to be given.

Prepare statement showing profit as per

- (1) Absorption costing and
- (2) Marginal costing.

OR

- 3 (a) Explain activity based costing and discuss its advantages. 10
- (b) Explain value chain analysis and discuss how it is different from value engineering. 10

- 4 Vishva Co. Ltd. manufactures two types of spare parts A and B. Following information is received from its records : 20

<i>Particulars</i>	<i>Spare Parts</i>	
	<i>A</i>	<i>B</i>
Direct material (per unit) Rs.	20	25
Direct wages (Rs. 0.50 per hour)	20 hours	30 hours
Selling price (per unit) Rs.	60	100
Fixed cost Rs. 10,000	-	-
Variable expenses (of wages)	100%	100%

Directors of the company are thinking for the possibilities of various options of sales mix for coming budget period :

- (1) 450 units of A and 300 units of B
- (2) Only 900 units of A
- (3) Only 600 units of B
- (4) 600 units of A and 200 units of B

Which type of sales mix will you suggest ?

Show with necessary calculations.

OR

- 4 Explain : 20

- (1) Key Factor
- (2) Opportunity cost
- (3) Relevance cost.

- 5 Write short notes : (any **four**) 20

- (1) Differential cost analysis
- (2) Master budget
- (3) Break-even point
- (4) Idle time variance
- (5) Objectives of cash budgeting
- (6) P/V Ratio.